

PYHÄ KASTE KIRKOSSA 2

Matti Väisänen, Pyhä kaste kirkossa (Suomen Luther-säätiö, 2001, s.460)

Eksorkismi - taikuutta

Selostaessaan ortodoksisen kirkon kastenäkemystä Väisänen löytää yhdysiteen luterilaisuuteen, eksorkismin. "Niinpä ei kasteeseen kuulu vain kastettavan upottaminen kolmesti veteen, vaan siihen on yhdistetty sitä ennen kolmesti tapahtuva Saatanasta luopuminen, joka kuului myös meidän luterilaisen kirkkomme kastekaavaan aina vuoteen 1886 saakka. Siinä kastettava seisoo ensin Antikristuksen ilmansuuntaan, länteen päin kääntyneenä ja puhaltaa / sylkee kolmesti Saatanaa. Sitten hän kääntyy itään päin ja antaa itsensä uuden herran, Kristuksen haltuun" (s.28).

- Mitä me sanomme moisesta toimituksesta? Silkkää pakanuutta ja taikauskoa!

Katolinen ja luterilainen kastenäkemys

MV myöntää, että kaste on näillä molemmilla kirkkoilla "uudestisyntymisen sakramentti" (44). Kuitenkin MV mukaan luterilaisuudessa kristillinen elämä suuremmissa määrin keskittyy nimenomaan kasteeseen.

-Saattaahan erojakin olla, mutta jos pääasia uudestisyntyminen (ja samalla vanhurskauttaminen) molemmissa kirkkoissa liitetään tähän - ei liene suurta periaatteellista eroa. Yhteinen julistus kertoo voimakasta kieltä siitä, että yhteisillä linjoilla ollaan. Jos ja kun Lutherinkin teologiasta on löydettävissä "armon vuodattaminen", silloin luisutaan vääjäämättä ex opere operato-oppiin.

Raamatullinen on luterilaista

"Tunnustuskirjoihin sisään kirjoitettuna ajatuksena on, että se mikä on Raamatun mukaista, on luterilaista ja mikä ei ole Raamatun mukaista, se ei ole myöskään luterilaista" (51). - Hyvä ja juhlava periaate, mutta vaikea käytännössä toteuttaa.

Donatolaisten harha?

"Seurakuntamme tuomitsevat donatolaiset ja muut samankaltaiset, jotka eivät hyväksyneet sitä, että kirkossa saa käyttää hyväksi jumalattomien pappien palveluksia, ja katsovat niiden olevan hyödyttömiä ja tehottomia" (56).

- Tässä voidaan esittää vastakysymyksiä: Mihin raamatunkohtaan perustuu ajatus, että Kristuksen seurakunnan tulisi käyttää jumalattomia pappeja palveluksessaan? Mitä hyötyä heidän palveluksistaan Raamatun mukaan on? Eivätkö jumalattomat papit ole suoraan alenevassa polvessa Juudas Iskariotin, Herodeksen, Kaifaan ja Pilatuksen jälkeläisiä? *"Älkää heistä välittäkö: he ovat sokeita sokeain taluttajia; mutta jos sokea sokeaa taluttaa, niin he molemmat kuoppaan lankeavat"* (Matt. 15:14).

Alkuseurakunnassa jo diakoniatyöntekijöille asetettiin kovat hengelliset vaatimukset: *"Valitkaa sentähden, veljet, keskuudestanne seitsemän miestä, joista on hyvä todistus ja jotka ovat Henkeä ja viisautta täynnä, niin me asetamme heidät tähän toimeen"* (Apt.6:3).

Koska **donatolaisten oppi tässä tapauksessa aivan ilmeisesti on Raamatun mukainen**, eikö em. luterilaisuuden periaatteen mukaan nimenomaan he

raamatullista kantaa edustaessaan ole samalla myös luterilaisia?

Seurakunnan viranhaltijoilla täytyy olla valtuutus seurakunnan Herralta, muutoin he tosiaan ovat hyödyttömiä ja vahingollisiakin. Vasta uskoontulon jälkeen ihminen on seurakunnalle hyödyllinen: *"Pyydän sinua poikani puolesta, jonka minä kahleissani synnytin, Onesimuksen puolesta, sinulle ennen HYÖDYTTÖMÄN, mutta nyt sekä sinulle että minulle HYÖDYLLISEN"* (Filemon 10-11).

Onko kirkon ulkopuolella pelastusta?

"Luterilaisuus opettaa vielä selvemmin kuin Rooma, että kirkon ulkopuolella ei ole pelastusta" (56).

- "Kirkon ulkopuolella ei ole pelastusta" - opin olemme perinteisesti mieltäneet nimenomaan Rooman kirkon opiksi.

Tämä väittämä kaipaa välttämättä tarkennusta: Ekklesian ulkopuolella ei ole pelastusta! Ei ole vaikeaa löytää kirkkokuntia ja ryhmittymiä, jotka itseriittoisina pitävät juuri omaa yhteisöään "ainoana oikeana". Rooman kirkko on näistä suurin ja mahtavin. Omassa maassamme selkeimmin Jumalan valtakunnan "ryöstävät itselleen" (Matt.11:12) lestadiolaiset (vanhoilliset).

Tämä on lahkolaismielen ilmaisu, johon Paavali puuttuu ankarasti; se on alaikäisyyttä: *"Niinpä, veljet, minun ei käynyt puhuminen teille niinkuin hengellisille, vaan niinkuin LIHALLISILLE, niinkuin PIENILLE LAPSILLE Kristuksessa. Maitoa minä juotin teille, en antanut ruokaa, sillä sitä ette silloin sietäneet, ettekä vielä nytkään siedä; olettehan vielä lihallisia. Sillä kun keskuudessanne on kateutta ja riitaa, ettekö silloin ole lihallisia ja vaella ihmisten tavoin? Kun toinen sanoo: "Minä olen Paavalin puolta", ja toinen: "Minä olen Apolloksen", ettekö silloin ole niinkuin ihmiset ainakin?"* (1 Kor.3:1-4).

Lopulliset madonluvut Paavali lukee lahkolaisille Galatalaiskirjeessään:

"Mutta lihan teot ovat ilmeiset, ja ne ovat: haureus, saastaisuus, irstaus, epäjumalanpalvelus, noituus, vihamielisyys, riita, kateellisuus, vihat, juonet, eriseurat, LAHKOT, kateus, juomingit, mässäykset ja muut senkaltaiset, joista teille edeltäpäin sanon, niinkuin jo ennenkin olen sanonut, että ne, jotka semmoista harjoittavat, EIVÄT PERI JUMALAN VALTAKUNTAA" (Gal.5:19-21).

Seurakuntaoppi

MV siteeraa Tunnustuskirjoja käsitellessään seurakuntaoppia: "hylätään harhaoppina uudestikastajien käsitys, ´ettei sellainen olisi mikään oikea kristillinen seurakunta, jossa on vielä syntisiä` (SD)" (57).

- Eihän syntisten (kääntymättömien) olo seurakunnassa ole välttämätön. Seurakuntaopissakin tulisi lähteä periaatteesta, mikä on raamatullista, on myös luterilaista. Alkuseurakunnassa ei ollut syntisillä kotipaikkaoikeutta.

Määritelmämme seurakunta Raamatusta (UT:sta) käsin:

1. SEURAKUNTA OLI OMA YHTEISÖNSÄ. Sillä ei ollut yhteiset rajat maailman kanssa. Kansankirkko käsittää samalla maailman. Kansankirkon malli on tosin Raamatusta, mutta Vanhasta Testamentista. Vanhan Testamentin kirkko oli kansankirkko, johon liittyttiin vauvana (8 pv.). Se ei ollut "uskovien

yhteisö". Vanhatestamentilliselle jumalanpalvelukselle olivat ominaisia komeat rakennukset, pappiskeskeisyys, loistokkaat pappien puvut.

Helluntaina syntyi seurakunta, johon kuuluivat vain uskovat. Tämän seurakunnan jumalanpalvelus rakentui armolahjojen varaan. *"Kuinka siis on, veljet? Kun tulette yhteen, on jokaisella jotakin annettavaa: millä on virsi, millä opetus, millä ilmestys, mikä puhuu kielillä, mikä selittää; kaikki tapahtukoon rakennukseksi"* (1 Kor.14:26).

2. USKOVAT JÄSENET. Alkuseurakunta muodostui uskoontulleista, pelastuksen kokeneista. *"Ja Herra lisäsi heidän yhteyteensä joka päivä niitä, jotka saivat pelastuksen"* (Apt.2:47). Se ei ollut avoin "kaikelle kansalle".

3. SEURAKUNNAN HALLINTA. Oli selvää, ettei seurakunnan työntekijöiksi ja luottamushenkilöiksi kelpuutettu ketä tahansa. He olivat uskovia "parhaasta päästä". Poliittisin perustein valitut luottamushenkilöt ovat kauhistus.

4. SANAN ASEMA. Seurakuntaa hoidettiin sanan pohjalta. *"Ja he pysyivät apostolien opetuksessa"* (Apt.2:42). -Jos kirkon raamatunkäännös jo on uskon alkutekstille, ei ole perusteltua puhua "Sanan kirkosta". Jos ja kun kirkon päätapahtuma (kirkkopäivät) kutsuu pääpuhujaksi piispan, joka romuttaa koko kristinuskon (Spong), viimeisetkin mahdollisuudet puhua sanan kirkosta ovat menneet.

5. SEURAKUNTAKURI. Jotta kirkko voi esiintyä "uskovien yhteisönä", kuten Tunnustuskirjatkin seurakunnan määrittelevät, seurakuntakuri on välttämätön. Kansankirkossakin on "kuria" kautta vuosisatojen harrastettu. **Mutta sen lähtökohta on ollut väärä ja nurinkurinen. On lähdetty siitä, että ihmiset ovat kasteessa uudestisyntyneet ja sitten heidät pidetään kaidalla tiellä kirkon rautaisella ruuskalla. Kurista ja pakkovallassa ei ole ollut puutetta. Monenlaiset pakot ovat olleet leimaa-antavia kirkon toiminnalle. Ehtoollispakko, kirkollisveropakko, rippikoulupakko, avioliittopakko jne. jne. Kirkkoherrat ovat tosiaan "herroina" hallinneet seurakuntalaisia aina jalkapuuhan asti.**

Tämä on ollut järjetöntä ja aivan evankeliumin vastaista. **Kristus kauhistuu kaikkea hänen nimessään harjoitettua pakkovaltaa.** Tämän nurjan menettelyn taustalta löydämme väärän teologian. Kasteuudestisyntymisoppi on johtanut moisiin tolkkuttomuksiin. Kun ihmisille olisi pitänyt julistaa Jumalan lakia, että he olisivat tehneet parannuksen ja tulleet johdetuksi uudestisyntymisen paikalle, **heitä moralisoidaan ja yritetään kristillisellä etiikalla saattaa taivaskelpoisiksi. "Syntymättömien" kasvattamisesta ei mitään hyvää seuraa. Kohtalokas harhaanmeno johtuu väärästä tilannearviosta!**

MV esittää luterilaisena seurakuntaoppina: "johon kuuluu sekä hyviä että pahoja. Jälkimmäiset ovat kirkon kuolleita jäseniä ja kuuluvat varsinaisesti Perkeleen valtakuntaan. Kirkko on kuin riihi, jossa nisunjyvät ja ruumenet odottavat lopunajallista puintia (Mt 3:12), ja kuin verkko, jossa on hyviä ja huonoja kaloja (Mt 13:47-48)" (57).

- Tässähän olemme varsinaisen "sekoituksen" (Babylonin) kanssa tekemisissä! Moinen analyysi ei sovellu alkuseurakuntaan. Se pyrittiin pitämään puhtaana. Siellä ei ollut tilaa Ananiakselle, Safiirille eikä huorintekijöille, Apt.5:1-11; 1 Kor.5.

Jeesus ei tässä anna seurakuntaohjeita, vaan ne annetaan Apostolien teoissa ja kirjeissä. Seurakuntamääritelmää etsittäessä tulisi mennä helluntain jälkeiseen aikaan. **Apostolien kirjeet ovat tässä mielessä ohjeellisia.**

Seurakuntakuri kuului kiinteänä osana alkuseurakuntaan. Se on suorastaan identiteettikysymys. *"Ettekö tiedä, että vähäinen hapatus hapattaa koko taikinan?"* (1 Kor.5:6).

Oikean seurakunnan kriteeri ei ole absoluuttinen puhtaus, vaan se, pyritäänkö siihen. Seurakunta (kuten kansankirkko) joka tuomitsee harhaoppisena puhtauteen pyrkivän seurakunnan, on itse menettänyt oikeuden toimia Kristuksen seurakuntana. Franz Pieper kirjoittaa: "*Oikeauskoisen` määreen kirkko menettää vasta silloin, kun se ei menettele Room. 16:7 mukaisesti eikä siis nuhtelee siinä ilmenevää harhaa ja lopulta poista sitä keskuudestaan, vaan antaa se elää rauhassa ja näin tosiasiasa myöntää sille yhtäläisen oikeutuksen totuuden rinnalla*" (Pieper, Dogmatiikka, s.561).

Kuka saa opettaa seurakunnassa?

MV näkee hyväksi korostaa "asianmukaista kutsua": "ettei kukaan saa seurakunnassa julkisesti opettaa eikä hoitaa sakramenteja, ellei hän ole asianmukaisesti kutsuttu" (57).

- Alkuseurakunnassa armolahjat pitkälti määräsivät toiminnan seurakunnassa. Seurakunnan johtajan tehtävä oli saattaa itsekukin jäsen armolahjansa mukaiseen paikkaan seurakuntaruumiissa, Ef.4:11-12.

MV opilla kumotaan armolahjojen mukainen seurakunnan toiminta. Esimerkiksi paimenen kohdallahan tämä merkitsee sitä, että ainoastaan Helsingin liberaaliteologisen tiedekunnan läpikäynyt saa kutsun.

Automaatio

"Tunnustuskirjojen mukaan ihminen pelastuu ja uudestisyntyy Jumalan lapseksi sekä pääsee Kristuksen yhteyteen kasteessa uskon kautta" (64).

- Tämä siis on varma jokaisen kastetun kohdalla. Miltä osin tämä poikkeaa Rooman ex opere operato-opista, johon kuuluu nimenomaan automaattisuus? Teologista kikkailua "lapsen uskosta" voi tietysti harjoittaa, mutta eikö lopputulos ole kuitenkin sama? Samoin on myös sivuseikka, kenen uskon perusteella lapsi kastetaan - koska tämä kaikki on kuitenkin hypoteesien varassa.

Häpeäpilkku

"Uskonpuhdistusajan baptistien historia on kauheata marttyrihistoriaa, mikä on häpeäpilkku sekä Roomalle että uskonpuhdistukselle" (88). Alaviitteenä: "Calvin teloitutti uudestikastajia."

- MV näyttää "unohtaneen", että Luther henkilökohtaisesti antoi suostumuksensa teloituksiin. Tämä kertoo Lutherin väärästä suhtautumisesta; tuskin tätä voi laittaa "pyhän vihan piikkiin".

Vanhurskauttaminen kasteessa?

"Vanhurskauttamisen paikasta ollaan jo kokonaan eri mieltä (heluntailaisten kanssa). Ainakin normaalitapauksissa Jumala on Raamatun mukaan asettanut sellaiseksi kasteen" (95).

- Vanhurskauttaminen on **oikeustoimi**, joka varsin huonosti sopii vauvakasteeseen. Siinähan ollaan "käräjäsälissa", jossa käydään oikeutta. Eikö vauva ole alaikäinen oikeustoiimiin? Hän ei ole oikeuskelpoinen. Vauvana hän on syyntakeeton sen jälkeen kun Jeesus on sanonut: Sinun kaltaistesi on taivasten valtakunta! Hän ei tämän jälkeen kuulu lainkaan

oikeussaliin; hänen kohdallaan taivaspaikka on kunnossa.

Kuinka sivulliset voivat ratkaista toisen asian? Eikö ko. henkilön pitäisi olla täysissä sielun ja ruumiin voimissa? Syytetyllä pitäisi olla kyky ottaa asiaan kantaa. Jos syytetty ei saa puheenvuoroa, koko oikeudenistunto on ala-arvoinen ja laiton. Näin on etenkin, jos ja kun on kysymyksessä ihmisen iäinen kohtalo. On röyhkeyden huippu, jos toiset junailevat asian syytetyn puolesta; tekevät makkaran mieleisekseen. Tällainen oikeusprosessi ei voi edetä ja onnistua.

MV toistuvasti esittää uudestisyntymisen kuuluvan kasteeseen, mutta vanhurskauttamisesta hän puhuu harvoin. **Taitaa olla Väisäsellekkin hieman arka asia.**

Ongelman ydin (VH)

Sekä raamatulliset että järkisyyt puoltavat vauvan päästämistä vanhurskauttamisen ja uudestisyntymisen ikeestä. Jos olisi yksin vauvasta kysymys, ei tilanteen teologinen hoitaminen olisi ylivoimainen. Mutta ongelma onkin kytköksessä: **jos vauva päästetään pinteestä, vanhurskauttaminen ja uudestisyntyminen jouduttaisiin siirtämään aikuisten kontolle - ja sitä ei kansankirkko totisesti kestä! Kansankirkon luonteeseen ei sovi mikään muu kuin vauvauudestisyntyminen.**

Mikä on vanhurskauttamisoppi?

Helluntailainen Toivo Haapala kyselee luterilaisen vanhurskauttamisopin perään: "Mikä on luterilaisen kirkon vanhurskauttamisoppi tänä päivänä? Opetetaanko luterilaisuudessa tänään uskosta vanhurskauttamista vai sakramentalismia vai molempia? Edellä on havaittu, että Lutherilla on kaksi keskenään ristiriitaista, toisensa poissulkevaa vanhurskauttamisoppia. Onko luterilaisuudessa sama ristiriita vaikuttamassa tänä päivänä" (95).

MV tyrmää kahden opin teorian. Itse olen Haapalan kanssa pitkälti samaa mieltä. Ehkäpä kirkon sisällä työtä tekevältä puuttuu tarpeellista etäisyyttä kohteeseen voidakseen olla objektiivinen. MV esillä pitämä sakramentaalinen vanhurskauttaminen on Lutherilla ja Tunnustuskirjoilla tosiasia.

Uuras Saarnivaara nostaa esille luterilaisuudessa olevan uskonvanhurskauden. Kun taas otamme esille teoksen, jossa **Luther** varsinaisesti vanhurskauttamisopin esittää, **Galatalaiskirjeen selityksen, saamme hakemalla hakea sakramenttivanhurskautta.**

Jos ja kun vauva "laitetaan uskomaan", sillä ei suinkaan pelasteta uskonvanhurskautta. Kyllä olemme tekemisissä puhtaan sakramenttivanhurskauden kanssa.

Yhteinen julistus

Väisänen esittää **perusteetonta kritiikkiä Yhteistä julistusta vastaan.** Yhteisessä julistuksessa molemmat kirkot tunnustavat lapsen vanhurskauttamisen ja uudestisyntymisen kasteessa. *"Se (vanhurskauttaminen) tapahtuu, kun Pyhä Henki otetaan vastaan kasteessa...Myös katolisen käsityksen mukaan...Ihminen vanhurskautetaan kasteessa sanan kuulijana ja siihen uskovana."*

Näin tulemme siihen johtopäätökseen, että kasteuudestisyntymisen puolesta puhujat ovat Yhteisen julistuksen myötä solmineet liiton Rooman kirkon kanssa.

Usko ja ymmärrys

"Aivan samoin kuin vastasyntynyt voi ottaa vastaan äidin rakkautta, hän voi ottaa vastaan uskon ilman ymmärrystä" (97).

- Tämä on MV arvailua ja kuvittelua. Mitään näyttöä hänellä ei tietenkään tästä ole. Raamattu liittää uskon kuulemiseen ja ymmärtämiseen: "*Usko tulee siis kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta*" (Room.10:17). Tosin tällöin ei puhuta "lapsen uskosta", joka on erotettava aikuisen uskosta. **Uuras Saarnivaara** kirjoittaa:

"Ennen sen kielen oppimista, jolla heille julistetaan parannusta ja syntien anteeksiantamista Jeesuksen nimessä ja veressä, he eivät voi tulla uskoon sitä kuulemalla. Olettamus, että pienet lapset, joilta puuttuu puheen ymmärtämisen kyky, tulevat uskoon kasteessa julistetun evankeliumin kuulemisen kautta, kuuluu kuviteltuun maailmaan, joka on vieras elämän todellisuudelle. Se on itsensä ja toisten peittämistä."

Kasteen hauta

"Kasteessa meidät haudataan Kristuksen kanssa kuolemaan ja herätetään yhdessä hänen kanssaan (Rm 6:4-5)" (104).

-Tämä toteutuu, kun ihminen uskossa omistaa tämän Raamatun totuuden. Epäuskoisten kastettujen kohdalla tämä ei ole toteutunut asia.

Eero Huovisen opetuslapsi

MV tunnustautuu piispa Eero Huovisen opetuslapseksi. Hän katsoo piispan tehneen kirjoillaan "Kaste ja Usko" sekä "Fides infantium" kirkolle "arvokkaan palveluksen". MV on kiitollinen Huoviselle näistä kirjoista ja suosittaa niitä kirkon papeille ja julistustyössä oleville henkilöille (125).

- Huovinen on tunnettu Kylläisen armahtajana. Lisäksi hän on johtava Rooma-ekumeenikko. **Kuas on MV purjehtinut uuspietistisistä isistä, kun Huovinen kelpaa oppi-isäksi!**

Kova homma

Luther halusi saada vauvan uudestisyntytyksi, mutta ilman ex opere operato-oppia. Se ei ollut helppo asia. **Vauvasta piti tehdä Johannes Kastaja ja papista itse Jeesus Kristus.** Näiden yhteistoimin sitten onnistui lapsen uudestisyntyminen.

Vuodatettu usko

MV mukaan "Luther sanoo, että kasteessa pieni lapsi saa ´vuodatetun uskon` (134). "Niin sana kuin usko kuin myös sakramentti voivat kukin ´muuttaa` paitsi pienen lapsen myös kenen tahansa jumalattoman ihmisen" (134).

- Mistä lapsi saa uskon? Tämä kysymys askarrutti Lutheria paljon. Onko se kirkon, vanhempien, kummien vai papin uskoa - vai tätä kaikkea samanaikaisesti?

Kun sakramentilla Jumala muuttaa ´kenen tahansa jumalattoman ihmisen`, sehän paljastaa Jumalan olevan **väkivallan asialla** - myös lapsen suhteen. Armo siis on pakkotoimi! Jossakin yhteydessä esim. Markku Särelä tuo esille lapsen etuna sen, "ettei lapsi vastustakaan". Tässä taas annetaan ymmärtää, ettei vastustuskaan estä sakramentin vaikutusta. **Olemme siis**

kirkossa, jossa pelastetaan kirkon autuuttavan jäsenyyden ja sakramenttien vastustamattoman vaikutuksen ansiosta! Kirkon "miekkalähetys" jatkuu.

Kirkon usko

"Jumalan sanan ja kirkon uskon voimasta lapsi saa kasteessa lahjaksi 'vuodatetun uskon', joka tekee hänet kokonaan uudeksi ihmiseksi" (134).

- Onko Jumalan sana voimallisena Jumalan vihollistenkin (epäuskoisten) käytössä? Eikö Jumalan sanan menestyksellä käyttäminen edellytä henkilökohtaista uskonsuhdetta Jumalaan? **Ei Jumala niin tyhmä ole, että hän antaa Hengen miekan vihollistensa käyttöön.** Jumalan ylistys ja Hengen miekka liittyvät yhteen. *"Jumalan ylistys on heidän suussansa, ja heidän kädessään kaksiteräinen miekka"* (Ps.149:6).

Mikä "kirkon usko"?

Onko se Rooman kirkon usko, jonka Luther nimitti antikristilliseksi yhteisöksi? Onko se luterilaisen kirkon usko, kirkon, joka valmistautuu liittymään Roomaan? Onko se kirkon usko, joka kutsuu kirkkopäivilleen piispa Spongin? Onko se kirkon usko, joka valmistaa paimenensa liberaaliteologisessa tiedekunnassa? Onko se kirkon usko, jonka johtopaikkoja liberaaliteologit pitävät hallussaan (piispa Riekkinen)? Onko se kirkon usko, joka vastoin Raamattua vihkii naispappeja? Onko se kirkon usko, joka laittaa poliitikot päättämään kirkon asioista? Onko se kirkon usko, joka uskoo Raamatun kääntämisen Herran vihollisille? Onko se kirkon usko, joka valmistautuu vihkimään homoja?

On ero julistajalla ja julistajalla

"sana, joka vaikuttaa lapsen uskon, on Lutherin mukaan efektiivinen ja kreatiivinen, vaikuttava ja LUOVA SANA" (136).

- Kyllähän Jumala voi poikkeustapauksissa puhua "aasinkin suulla" (4 Moos.22:28-30), mutta pääsääntöisesti hän käyttää puhumisensa välikappaleena ihmisiä, ja nimenomaan uskovia ihmisiä. **Jumalan viestin voivat välittää vain ne, joilla Jeesuksen kautta on häneen yhteys.** Jumalan lähettiläinä toimivat vain ne, jotka Hän on Pyhän Henkensä kautta tähän tehtävään saanut valtuuttaa. Silloinkin kun Jumalan sana tulee uskovan suusta, se ei pakota kääntymykseen - kuten MV opettaa Lutheriin nojautuen. Mutta Jumalalta tullut sana **asettaa ihmisen ratkaisun paikalle.**

Fariseuksilla ja kirjanoppineilla oli "sana hallussaan", mutta Jumala ei toiminut heidän kauttaan, Joh.5:39-40. Helluntaina apostolit julistivat - 3000 ihmistä tuli uskoon. On siinä ero julistajilla ja julistajilla! **Rooman kirkolla oli Jumalan sana, mutta Luther kirosi tuo kirkon jumalanpalveluksineen.**

Erityisestä tapauksesta oppi

MV tarttuu hanakasti Lutherin näkemykseen, kuinka kastevauvan esikuvana on Johannes Kastaja äitinsä Elisabetin kohdussa. "Uskon saadessaan Johannes ei ole missään mielessä aktiivinen, vaan hän on ainoastaan Kristuksen sanan kohteena" (148).

- Tässä MV polkee selkeästi omat periaatteensa. Arvioidessaan helluntailaisten henkikasteoppia hän kirjoittaa: "Ensiksikään tärkeintä ei liene pohtia sitä, miten Pyhä Henki saatiin ennen Pyhän Hengen vuodatamista vanhan liiton aikana tai vanhan ja uuden liiton murroksessa. Ydin on siinä, miten helluntain jälkeen saatiin ja saadaan Pyhä

Henki...Erityistapauksista ei voi tehdä oppia" (110).

- Mutta näin MV nimenomaan tekee Johannes Kastajan tapauksessa! Ilman Johannes Kastajaa ja Elisabetia taitaisi kasteuudestisyntymisoppi suorastaan romahtaa. Kyllä nämä lienevät ainoat raamatulliset tukipilarit!
Helluntain jälkeiseen aikaan ei kuulu (ainakaan sääntönä) Pyhän Hengen saaminen "äidin kohdussa". Kyllä normaalitapaus on se, että Pyhän Hengen saamiseen liittyy parannus: *"Tehkää siis parannus ja kääntykää, että teidän syntinne pyyhittäisiin pois, että virvoituksen ajat tulisivat Herran kasvoista ja hän lähettäisi hänet, joka on teille edeltämäärätty, Kristuksen Jeesuksen"* (Apt.3:19-20). Näin MV on piittaamaton omista periaatteistaan.

Johannes Kastaja esimerkkinä on sikälikin epäonnistunut, että **Johanneksen uskoontulo ei millään tavalla liity kasteeseen.** Päinvastoin Johanneksen äidinkohtu-usko tukee näkemystä, jonka mukaan **lapsi on uskossa ja Jumalalle kelvollinen jo syntymässään.** Tietysti tämä tukee selkeästi näkemystä: *"senkaltaisten on Jumalan valtakunta"* (Mark.10:14). Jos usko tulee äidinkohdussa, ei ole mitään välttämätöntä tarvetta tai kiirettä vauvan kastamiseen.

"Kaikkein varmin kaste on lapsikaste" (138)

- Tämä Lutherin lausahdus on vain puolittuus. Kaste on varma aina silloin, kun se tapahtuu Jeesuksen nimeen, kun kohde on Kristus. Lapsikaste ei varmuudellaan eroa tässä muista kasteista. Se ei ole väärin; ratkaisevaa on, mitä me lapsikasteeseen sisällytämme. Jos lapsen kasteesta tehdään aikuisten suruttomuuden päänalunen, silloin kastetta on tulkittu väärin. Lapsikaste on varma kaste, mutta Raamattu ei millään tavoin keskity lapsikasteeseen. Aikuiset ovat Apostolien tekojen ja apostolien kirjeiden mukaan jatkuvasti lähetystyön polttopisteessä; **lapset esiintyvät vain pienenä sivujuonteena.**

Lapsikasteen varmuus ei tee tyhjäksi sitä, ettei sitä lainkaan tulisi suorittaa, ellei ole takeita kristillisestä opetuksesta.

Johannes Kastaja ja Kristus

"Entä jos kaikki lapset kasteessa eivät ainoastaan voi uskoa, vaan myös uskovat samalla tavalla kuin Johannes äitinsä kohdussa? Onhan juuri sama Kristus läsnä kasteen hetkellä ja kasteessa. Onpa kastajanakin hän itse, joka kerran äidin kohdussa tuli Johanneksen luo. Nyt hän puhuu kasteessa juuri samalla tavalla papin suulla kuin hän silloin puhui äitinsä suulla" (139).

Sana synnyttää uskon?

"Sanan efektiivisyys, joka siis synnyttää lapsen uskon, perustuu viime kädessä Kristuksen persoonaan ja hänen läsnäolonsa. Kristus itse on kasteessa sekä 'puhujä' että 'tekijä'. Kristuksen persoonan ja sanan vaikutus liittyvät yhteen ja saavat aikaan lapsen uskon" (139).

- Raamattu ei tunne moista lapsen uskon syntymekanismia. Tämä on mielikuvitusta, toiveajattelua ja oletusta. Lapset, joiden uskoa Jeesus ylisti, eivät olleet saaneet lainkaan kastetta; heidän kohdallaan ainakaan ei usko kulkenut kyseistä reittiä.

Kaste tekee autuaaksi

"Ei nimittäin ole olemassa mitään muuta kastetta kuin se, joka tekee

autuaaksi. Jos siis ollaan sitä mieltä, ettei kaste tee autuaaksi, silloin ei pidä lainkaan toimittaa" (140).

- Eikö voisi ajatella, että lapsi saa kuitenkin Vapahtajan tykö tuotuna siunauksen? Eikö se ole riittävä syy kasteelle tuomiseen? Toisaalta kaste on jo valmiina myöhempää uskoontuloa silmällä pitäen.

Kaikki uskovat

"Lutherin mielestä juuri Kristuksen läsnäolosta kasteessa selittyy, että 'kaikki lapset kasteessa' uskovat. Kristuksen läsnäoloon liittyy kiinteästi, että 'hän itse' on myös kasteen varsinainen subjekti ja että hän myös 'puhuu' kasteessa 'papin suulla'" (141).

- Jos kasteessa tapahtuva uudestisyntyminen on kaiken kattava, eikö ole oikein puhua ex operato - opista? Eihän kuitenkaan asia miltään osin jää sattuman varaan. Kumpi tässä nyt määrää pelastumisen, **Jumala vai kastepappi?** "*Sen kuullessansa pakanat iloitsivat ja ylistivät Herran sanaa ja uskoivat, kaikki, jotka olivat säädetyt iankaikkiseen elämään*" (Apt. 13:40).

Jos pappi toimii Kristuksena ja näin pelastaa kasteessa kaikki lapset, tämä "Kristus" toimii silloin Raamattua vastaan. "Kaste-kristus" pelastaa kaikki, kun taas Raamatun Kristus valikoiden: vain edeltä säädetyt ja Jumalan valintaa kunnioittaen

Pappi Kristuksena

MV oppi merkitsee sitä, että kastajapappi (Kristuksena) välittää Pyhän Hengen kaikille kastetuille. Parempi olisi käyttää sanontaa vauva on "leikisti" Johannes Kastaja, ja pappi on "leikisti" Kristus.

Ihmepappi (VH)

Rooman kirkon sekä sakramentti- että pelastusoppia hallitsee "Kristus-pappi". Samoin tämä vielä liittyy seurakuntaoppiinkin. Osmo Tiillilä kirjoittaa: "*Pappien aikaansaama Kristuksen läsnä olo tekee Rooman kirkosta ainoan täysivaltaisen kirkon*" (Tiillilä, Kristilliset kirkot ja muut yhteisöt, s.152). **Siis Rooman kirkon koko jumalallinen arvovalta kulminoituu tähän kysymykseen.**

"*Pappisvihkimys on sakramentti, joka "välittää vihittävään katoamattoman luonteen...Hänessä on se nojalla pyhä ominaisuus, olipa hän itse muuten minkäläinen tahansa"* (emt.s.167).

Tunnustuskirjat ovat samoilla linjoilla, kun niiden mukaan ei sakramenttien jakaminen eikä edes sanan julistaminen ole riippuvaisia henkilön persoonasta. Mistä ne ovat sitten riippuvaisia? **Pyhästä virasta, joka pyhittää kaikki papin kepposet.** Tämä ei ole Raamatulla perusteltavissa. **Jumalan valtakunnan työssä voivat toimia ainoastaan Jumalan palvelijat, uudestisyntyneet ja vanhurskautetut ihmiset.**

Kasteessa papin arvovalta on ratkaiseva. Kun MV (ja myös Luther) korottaa papin Kristukseksi, ei voi välttää ajatusta Rooman opista. Kasteen uudestisyntyttävä vaikutus on kiinteästi sidottu papin arvovaltaan: **Kristus kastaa!**

Rooman kirkon ehtoollisessa papin merkitys nousee arvoon arvaamattomaan: "*Maria on yhden kerran toimittanut jumalallisen lapsen maailmaan...Pappi ei*

tee tätä vain kerran, vaan sata ja tuhat kertaa, niin usein kun hän toimittaa pyhän toimituksen" (emt.s.152). -Todellisia poppamiehiä nämä Rooman papit! Molempien (kasteen ja ehtoollisen) **arvo nousee suoraan papista.**

Kuka jakaa Pyhää Henkeä?

MV esittämän luterilaisen teologian mukaan kastepappi "jakaa Pyhää Henkeä tahtonsa mukaan" uudestisyntyttämällä jokaisen kastamansa vauvan. Raamattu kertoo, että tämä "jako" on kuitenkin Jumalan yksinoikeus: *"kun Jumala yhdessä heidän kanssaan todisti tunnusmerkeillä ja ihmeillä ja moninaisilla väkevilla teoilla ja jakamalla Pyhää Henkeä tahtonsa mukaan?"* (Hebr.2:4).

Jos ja kun pappi jakaa Pyhää Henkeä, olemme tekemisissä paavinkirkon opin kanssa!

Riippumaton papin jumalasuhteesta (VH)

Lutherin mukaan sakramentit eivät lainkaan vaadi niiden jakajalta uskoa. Ja mikä merkittävää, myös sananjulistus luonnistuu epäuskoiselta. Seuraavat sitaattit eivät ole MV kirjasta. *"Tällä on myöskin kumottu se...että kaste on kelpaamaton, jos pappi eli kastaja ei ole uskonut. Sillä jos Pyhä Pietarikin kastaa jonkun, niin ei kukaan taitaisi tietää, uskooko pyhä Pietari sillä hetkellä, tai epäileekö, sillä eihän kukaan voi nähdä hänen sydämeensä"* (Lapsikasteen puolustamiseksi. Teoksesta Oppi-isä Lutherin kolme ajankohtaista selitystä. Ev.Luth.Todistajain seura).

"ei kukaan taitaisi tietää, uskooko pyhä Pietari sillä hetkellä, tai epäileekö, sillä ei kukaan voi nähdä hänen sydämeensä." -Käsittämätöntä puhetta suurelta uskonpuhdistajalta! **Kuinka Luther voi näin pahoin sekoilla** - ja nimenomaan hänen vahvimalla alueellaan, vanhurskauttamisopissa? Eihän vanhurskauttaminen ole päivittäinen tapahtuma, vaan se on jatkuva tila: vanhurskauttamisessa päästään armotilaan; Jumalan lapseuteen. Eihän lapseus ole joka hetki ja joka päivä katkolla. Tässä Luther selkeästi tukee jokapäiväisen uudestisyntymisen (ja vanhurskauttamisen) harhaoppia.

Tässä ollaan tekemisissä jokapäiväisen uudestisyntymisen kanssa, jota Suomessa on edustanut mm. **Aimo T. Nikolainen**. Edelleen tämä oppi voidaan löytää **Vähästä katekismuksesta**. Kasteen merkityksestä puhuessaan Luther kirjoittaa: *"Se merkitsee, että meissä oleva vanha ihminen on jokapäiväisessä katumuksessa ja parannuksessa upotettava ja että sen on kuoltava kaikkine synteineen ja pahoine himoineen, ja että sen sijaan on JOKA PÄIVÄ tultava esiin ja noustava ylös UUDEN IHMISEN, joka elää vanhurskaudessa ja puhtaudessa iankaikkisesti Jumalan edessä."*

Eräs kirkkoherra oli myös tämän opin kannattaja: **"Kyllä kirkossa olija ainakin silloin on uskossa, kun hän lausuu uskontunnustuksen"**.

Jumalaton Jumalan palvelija? (VH)

"Se on sentään suuri armo, että Jumala antaa sanansa hurskastelijoitten ja jumalattomain ihmisten kautta. Onpa jossain suhteessa vaarallisempaakin, että hän antaa sen pyhien henkilöiden kuin epäpyhien kautta, sentähden että ymmärtämättömät kiinnittävät itsensä heihin ja riippuvat enemmän ihmisten pyhydessä kuin Jumalan sanassa. Siten tulee ihmisille suurempi kunnia kuin Jumalalle ja hänen sanalleen, jota vaaraa ei ole, kun Juudas, Kaifas ja Herodes saarnaavat.

Jos siis jumalaton voi omata ja opettaa oikeata Jumalan sanaa, niin voi hän vielä paremmin kastaa ja jakaa sakramenteja, koska on vaikeampi opettaa Jumalan sanaa, kuin kastaa" (emt.)

Jälleen käsittämätöntä tekstiä uskonpuhdistajalta. Suoranaista harhaoppia. Sokea taluttaja vie auttamattomasti harhaan! "Älkää heistä välittäkö: he ovat sokeita sokeain taluttajia; mutta jos sokea sokeaa taluttaa, niin he molemmat kuoppaan lankeavat" (Matt.15:14). Vain taivaallisista aarteista itse osalliseksi tullut voi jakaa niitä toisille. Kuinka joku voi olla armon jakaja ja välittäjä ellei hän itse ole armosta osallinen???

Raamattu ei missään kohden opeta, että jumalaton voisi olla Jumalan palvelija - paitsi joissakin aivan poikkeustapauksissa (Jes.45:1-7).

Puhuuhan Jumala joskus aasinkin kautta (4 Moos.22:28-30), mutta se ei ole hänen normaalitapansa. Kun on kysymyksessä sananpalvelijana oleminen, pitäisi huomio kiinnittää nimenomaan Jumalan normaaliin menettelyyn! Pappihan ei ole mikään tilapäinen sanan esilletuoja.

Ristiriitaiset Tunnustuskirjat (VH)

Tunnustuskirjoista löytyy näkemys kasteessa tapahtuvasta uudestisyntymisestä, mutta samalla siellä kuitenkin tunnustetaan Jumalan suvereniteetti Pyhän Hengen jakamisessa: Jumalan Henki vaikuttaa uskon sanan ja sakramenttien kautta "missä ja milloin tahtoo". Miten tämä ristiriita on sovittavissa?'

Milloin pappi saa Pyhän Hengen? (VH)

On selvää, että jos ja kun pappi jakelee Pyhää Henkeä kastevauvoille, hänen itsensä tulee olla tästä Hengestä osallinen; vain sitä voidaan jakaa, mikä itsellä on! Miten pappi saa Pyhän Hengen? Rooman kirkossa asia hoituu sakramenttina pappisvihkimyksen myötä. Muutamia vuosia sitten **piispa Sihvonen** antoi ymmärtää, että myös Suomessa pappisvihkimyksen yhteydessä saadaan Pyhä Henki. **Koska on aivan ilmeistä, että osa papeista on tavallisia suruttomia epäuskossa eläviä, tuskin Suomessakaan muuta ratkaisua on löydettävissä. Mutta silloinhan me olemme Rooman kanssa samassa liemessä!**

Väinö Hotti